

Nimimerkki: Juurtunut/ Sarja: aikuiset

Intohimoisesti muuntautuvaa Lapin taigaa/ ikävöinyt olen/ Ja ruskan lempeää kosketusta muistanut/ Harmaassa kaupungissa/ kaipaen kotini värejä.

Tuuli lennättää otsan ja ohimoiden kohdalta alkukesällä lyhyemmäksi leikattuja hiuskiehkuroita villisti puoleen ja toiseen. Silmäkulma menee rypylle iiriksen lähettäessä viestiä linssille, joka tarkentuu pilvipeitteen alta esiin kömpivän aamuauringon kirkkaisiin säteisiin. Jalkojen alla aina mullassa asti kohtaa puiden juurten verkosto; männyt kulkevat siellä käsikynkässä kun muu maailma tarkastelee kaltaistaan maskin takaa.

Jalat ovat maitohapoilla intensiivisen ylämäkijuoksun jäljiltä. Ämmänvaaran päältä näkee kauas ja kauniisti. Näkee järven, näkee niemet ja näkee aina tuntureille asti. Jossain vielä sinirinta antaa kellomaisen virkutuksensa ihmisen tanssittavaksi. Katajan taakse kiiruhtanut riekko vaihtaisi pian väriään ja pian lumi peittelisi vaaran lakea myöten. Sitä hän ei olisi todistamassa sillä hänen olisi jälleen lähdettävä. Muista, paina tämä mieleesi, hän hokee itselleen ja tallentaa havaintoja mielensä sopusuoraan.

Kolme kuukautta myöhemmin

Hänen herätyskellonsa aloittaisi pirinänsä kolmentoista minuutin kuluttua. Hän ei torkuttaisi. Hän sytyttäisi kaasuhellan, nauttisi perkulaattorikahvinsa, painaisi oven kiinni perässään ja astelisi alas porraskäytävää, jonka täyttäisi tänäkin aamuna kirsikkateen ja tupakan tuoksu. Vastaanottaisi ilmaa, johon ovat sekoittuneet alkutalven aromit, suolainen leipä ja pyykkipulveri. Kävellessään hän ihailisi viimeisiä lehtiään hyvästelevää tammea ja vaahteraa. Hän vaipuisi omiin ajatuksiinsa ja havahtuisi vasta junassa, jonka kaiuttimet yksitoikkoisesti ilmoittaisivat: *asema alla lehmusten, olkaa hyvä ja astukaa ulos vasemmalta.*

Mutta entäpä jos hän jatkaakin nukkumistaan? Jos niissä nanosekunneissa – joissa hän hapuilee valkokatkaisinta ollen vielä unen ja aamun rajamailla – hän päättäisikin painaa päänsä takaisin tyynyyn, jossa hänen kasvojensa painauma toivottaisi hänet lämpimästi tervetulleeksi. Mistä hän silloin näkisi unta?

Uni

Sadat ja sitten tuhannet tienviitat tervehtivät pumpulipilvien lomassa lipuvaa paattia, jonka airoissa hääraava uneksija päättää lopulta soutaen ja huovaten kohdistaa määränpääkseen

jotakin tuttua, mitä viitta kutsuu nimellä *kenttiä, ketoja ja järviä*. Hän kulkee pitkin jo osittain lumeen hautautuneita muistijälkiä ja toivoo niiden johdattavan hänet siihen paikkaan, josta hän on niin usein unia nähnyt.

Ilmasta käsin uneksija hahmottaa pian kaupungin ja vesistöjen ääriviivat. Satelliittikuvista tutut näkymät hän oli opetellut tuntemaan koti-ikäväissään kuin omien kämmentensä elämänviivoiksikin kutsutut juonteet. Koordinaatit 66.7136° N, 27.4292° E olivat piirtyneet häneen jo vuosia sitten ainoastaan pysyäkseen ikuisesti.

Laskeutuessaan hän näkee ihmisen ja luonnon yhteisymmärryksessä muovaamaa kulttuuriympäristöä; luostoja, jyppyröitä, salpalinjaa, pystytettyä ja kaadettua metsää, kirkon ja huoltoaseman tornit ja kivisen sarvikuonon. Paikka on kuin saari ja turvallinen satama. Kaupunkia ympäröivät mitä kauneimmat näkymät omaavat rannat, joita makea vesi suutelee taukoamatta. Kaikki kolmetoista kylää tervehtivät häntä omaleimaisilla tavoillaan.

Kielelle nousee pisara makeutta kun sanoista suloisin puskee vimmatusti ulos. Ilman väreillessä syntyy mitä kaunein ääni, jonka lausuminen on kuin lämmin kosketus keholle. Se on *koti*.

Kuten unissa usein, tarina kirjoittaa itseään mitä ihmeellisimmin tavoin, joita uneksija voi vain hämmästellä herätessään. Mutta unella onkin tarkoituksensa; se näyttää uneksijalle kaikkea sellaista, mitä hänen kuuluukin nähdä. Mitä hän on luullut jo unohtaneensa, mutta mitä hän ei voi unohtaa.

Katsoi uneksija mihin suuntaan tahansa, vuodenajat ja muistot vilisivät silmien edessä kuin VHS-kasetti, joka oli silmien edessä pikakelattu sopimattomien kohtausten yli silloin, kun hän oli liian nuori niitä katsomaan. Nähdäkseen selkeämmin piti keskittyä ja hän todella keskittyikin – puristi kätensä nyrkkiin ja alkoi tarkastella uudelleen.

Hän näki kymmenissä kirkkaissa väreissä säkenöivän syksyn, joka syleili sieluansa kuin vanhaa ystävää. Hän tunsi taipumattoman ja terävän talven, joka muistutti ihmisen vahvuudesta. Maistoi kirpeän ja toisinaan kipeänkin kevään, joka peilasi todellisuuden sulattamalla muistojen päälle sataneen lumen. Ja lopulta hän koki kepeän, kujeilevan kesän karkelot, joissa hän antautui ainoastaan nautinnolle.

Vuodenajat eivät vaihtuneet missään muualla yhtä harmonisesti tai yhtä väkevästi kuin täällä. Missään ei aurinko laskenut tai noussut samalla tavalla, vaikka se olikin sama aurinko, jonka säteet lämmittivät ihmistä ja eläintä kahdeksan minuuttia menneisyydestä. Kaamos oli kaikessa pimeydessäänkin valoa täynnä, taivaan tulet eivät palaneet missään muualla yhtä vahvasti tai räiskyvästi. Lumenviipymät soittelivat melankolisia sointuja ja koivunlehti kuiski väliin kesästä – yhdessä ne tekivät musiikkia, jollaista eivät säveltäneet säveltäjistä kuuluisimmatkaan.

Hän näki kuolemattoman kelon, johon kalasääksi oli tehnyt pesän. Hän maistoi kemijärveläisen tortun, jota kampanisuksikin kutsutaan, mutta joka nimestä huolimatta ei missään murentunut samalla tavalla sormien paloittelussa sakaraa kerrallaan eikä sulanut suuhun yhtä somasti kuin täällä.

Täällä oli tapahtunut hänelle kaikki merkittävä. Ensimmäinen suudelma, joka päättyi nopeasti taskulampun valon löytäessä heidät juurelta suuren kuusen, jonka oksien lomaan he olivat piiloutuneet leikin luonteeseen kuuluen. Se oli sopinut heille.

Ensimmäinen kesätyöpaikka kasvihuoneessa, jossa ilma tuntui yhtä aikaa märältä ja lämpimältä. Niihin aikoihin iltaisin silmänsä sulkiessaan hän näki ainoastaan taimia rintarinnan. Tätä jatkui pitkälle syksyyn asti.

Ensimmäinen hyvä ystävyys, joka kestäisi ikuisesti sillä se alkoi nuorena; toiselle ei tarvinnut kertoa kaikkea, koska toinen joka tapauksessa tiesi ja ymmärsi.

Ensimmäinen rakkaus, jota hän ei ollut osannut odottaa kaupungissa, missä jokainen nuori tunsu olevansa erilainen ja välillä vääränlainen. Myöhemmin hän ymmärsi että kaikki kaupungit olivat sillä tavalla samanlaisia.

Ensimmäinen koulupäivä keltaisesta kivistä rakennetussa talossa. Silakan tuoksu, joka tulvi ylös luokkahuoneisiin alakerran keittiöstä. Koulun vieressä lepäävä Kuumalampi, jota he liikuntatunneilla kiersivät hiihtäen. Kerran hän oikaisi ystävänsä kanssa läpi lammen, minkä huomattuaan opettaja antoi heille yhden ylimääräisen kierroksen. Siitä tuli hyvä tarina, jota muisteltiin ainakin kerran vuodessa.

Yläasteen aikaista rakennusta ei enää ollut. Oli vain tyhjä aukko sen tilalla. Vieressä seisoi kaistale hakkaamatonta, jota he kutsuivat metsäksi. Ensimmäisen yläaste päivän jälkeen ystäväporukka oli istunut metsässä syöden läheiseltä kioskilta ostettuja irtomakeisia. He miettivät, että oli hienoa olla jo seitsemännellä luokalla sillä elämä oli ihan erilaista kuin alakoululaisen elämä oli ollut.

Hän katseli puita, jotka ensin pudottivat lehtensä ja sitten kasvattivat uudet. Puita, jotka kasvoivat ja jotka sitten kaadettiin. Hän tunnusteli erilaisia rungon muotoja ja painoi korvansa runkojen kylkeen kuin kuunnellakseen tarinoita siitä, mitä kaikkea ne olivat nähneet siinä vuosikausia seisoessaan. Ne puut olivat erilaisia eivätkä mitä tahansa kuusia, mäntyjä, raudus- tai hieskoivuja. Ne olivat hänen kotinsa puita ja siten erityisiä. Niiden kuoret ja kaarnat olivat hänen kotinsa tapetit. Hän oli juurtunut tänne kuten olivat nämä puutkin.

Hän näki kirjaston, jonka mittaamaton tarjonta oli pelastanut hänet silloin, kun hän ei ollut itse ymmärtänyt itseään tai tunteitaan. Aallotar -patsaan, jonka ympärillä parveili juhliavia ihmisiä. *Onneksi olkoon Kemijärvi, vihdoinkin kaupunki!* Hän näkee suurena käärmeenä valuvan nuorisojoukon aina pankilta grillikioskille asti. Tästä olivat hänen vanhempansa

puhuneet useasti aikaisemmin: *et uskokaan kuinka paljon täällä oli silloin porukkaa, lähikylistä asti tultiin tänne pitämään hauskaa.*

Hän näki ravintolan, jonka kultaista kattoa oli katsellut ensimmäisessä nousuhumalassa. Hän näki siellä oman peilikuvansa ja nauroi ilman syytä. Oli kylmä syysilta, hänen poskensa punoittivat ja hän tunsi sen.

Hän katsoi taas toisaalle ja näki joukon lukiosta ja ammattikoulusta valmistuneita nuoria istumassa Pöyliöjärven uimarannalla. He puhuvat tulevaisuuden suunnitelmistaan. Kukaan ei kysynyt jääkö toinen. Se oli selvää. Ilmassa on haikeutta sillä on vielä epävarmaa ketkä lopulta palaisivat. Sitten hän näki itsensä siinä hetkessä, kun oli ymmärtänyt että hänenkin olisi lähdettävä. Pala nousi kurkkuun.

Uni on niin intensiivinen ettei hän muistaisi puoliakaan aamulla, hän arveli. Hänestä tuntui, että valvemaailma koputteli jo unen ovelle. Hän pinnistelee kovasti ja välttelee heräämistä sillä tahtoo nähdä lisää. Hän vilkuilee vielä ympärilleen.

Kemijärven rannalla seisoo mies. Isokokoinen, pellavapäinen, hattu päässään. Mies katselee kohti ulappaa ja solmii kätensä selkensä takana. Uneksija lipuu miehen rinnalle. He seisovat nykyisen Halosenrannan maaperällä.

- *No mutta, itse Cecilia Vaasa! Oletteko te todella siinä! Lumivalkoinen otsanne, auringon lailla loistavat silmänsä. En kai erehtyä voisi, mies huudahtaa ja kumartuu.*

Hän ei ollut Cecilia ja tiesi sen, häntä ei kuitenkaan haitannut olla.

- *Kyllä. Ja te herra, kuka te olette?*
- *Paavaliksi sanovat, arvon Cecilia. Isänne Kustaa, miten hän voi? Entä mitenkä voikaan herttuamme Kaarle? Kertokaa veljellenne mitä vilpittömimmät terveiseni ja kertokaa hänelle: tämä paikka on todella niin kaunis, kuin unessa vain maa olla voi.*

Uneksija jättää vastaamatta, sillä mies ei odota vastausta. Mies ihailee järvenselkää kuin juoden elämänsä eliksiiriä siitä silmillään. Hän katselee runsaita niittyjä, joista hän voisi muokata laidunmaata karjalle.

- *Kuulkaa. Tämä voi kuulostaa hieman oudolta, mutta juuri ennen tuloanne sain kuulla jotain hyvin eriskummallista. Jokin ääni, se kertoi minulle että tulen rakentamaan taloni tähän, mies kertoili ja polki jalallaan maata allaan.*
- *Ja että kirkkokin kuulemma nousee vielä näille maille kunhan minä ensin rakennan taloni tähän, hän jatkoi ja piirsi käsillään ilmaan tulevan talonsa ääriviivoja.*

- *Tiedättekö. Minusta tuntuu, että kyllä tämä pitää kattoa perään. Ensin täytyy hakea perhe. Eihän se auta kuin tähän asettua ja mielihyvinhän minä, mies puheli taukoamatta.*
- *Mutta nyt minä lähen, mies totesi, nosti hattuaan kuin hyvästien merkiksi ja toden totta, lähti.*

Pian kaikki alkaa sumentua ja vaikka uneksija haluaisi juosta miehen perään hänen jalkansa eivät enää tottele häntä. Kun hän herää, on ensimmäinen tunne ikävä. Hän miettii, että entäpä jos hän ei odottaisikaan aina seuraavaa unta. Jos hän todella palaisi. Ja silloin uneksiessaan ja aina unen jälkeen herätessään – hän olisi kotonaan.